

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum ira sit grauissimum peccatorum? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

iudicium rationis. Vel etiam ex parte appetibilis, puta cum aliquis appetit in aliquo modico se vindicare, quod quasi nihil est reputandum: ita quod etiam si actu inferatur, non esset peccatum mortale; puta si aliquis parum trahat aliquem puerum per capillos, vel aliquid huiusmodi. Alio modo potest esse motus iræ inordinatus quantum ad modum irascendi: videlicet si nimis ardentem irascatur interius, vel si nimis exterius manifestet signa iræ. Et sic ira secundum se non habet ex suo genere rationem peccati mortalis: potest tamen contingere quod sit peccatum mortale, puta si ex vehementia iræ aliquis excidat à dilectione Dei, & proximi.

Ad primum ergo dicendum, quod ex illa auctoritate non habetur quod omnis ira sit peccatum mortale, sed quod stulti per iracundiam spiritualiter occiduntur, in quantum scilicet non refrigando per rationem motum iræ, dilabuntur in aliqua peccata mortalia; puta in blasphemiam Dei, vel in iniuriam proximi.

Ad secundum dicendum, quod Dominus videtur illud dixit de ira, quasi superaddens ad illud verbum legis, Qui occiderit, reus erit iudicio. Unde loquitur ibi Dominus de motu iræ, in quo quis appetit proximi occisionem, aut quamcumque gravem lesionem: cui appetitui si consensus rationis superueniat, absque dubio erit peccatum mortale.

Ad tertium dicendum, quod in illo casu in quo ira contrariatur caritati, est peccatum mortale: sed hoc non semper accidit, ut ex dictis patet.

ARTIC. IV.

Utrum ira sit gravissimum peccatum?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod non sit gravissimum peccatum. Dicit enim Christus, quod nihil est turpius visu furentis, & nihil detestabilius severo visu, & multo magis ira. Ergo ira est gravissimum peccatum.

¶ 2. Præterea, quanto aliquid peccatum est magis nocivum, tanto videtur esse peius: quia sicut

In co. 2.

769

1. 2. q. 46

ar. 6. Et

mal. 9. 12

ar. 4.

* Ho. 29.

ad popu.

Antio.

30 5.

August. ꝑ dicit in Enchirid. Malum dicitur aliquid, ꝑc. 12 to. 3. quia nocet. Ira autem maxime nocet: quia aufert homini rationem, ꝑr quam est dominus suisipſius. Dicit enim Chryſoſt. ꝑ quod ira & infania nihil est mediũ. ꝑ hom 47 Sed ira temporaneus est quidam dæmon, magis autem in 10. cir & dæmonium habente difficilius. Ergo ira est grauiſſi- ca ꝑ 20. 2 mum peccatum.

¶ 3 Præterea, Interiores motus dijudican tur ſe- cundum exteriores effectus. Sed effectus ira est ho- micidium, quod est grauiſſimum peccatum. Ergo ira est grauiſſimum peccatum.

SED contra est, quod ira comparatur ad odium, sicut feſtuca ad trabem. Dicit enim Auguſt. in regu- la ꝑ, Ne ira creſcat in odium, & trabem faciat de feſtuca. Non ergo ira est grauiſſimum peccatum. In regul. 3. 10. 1.

RESPONDEO dicendum, quod ſicut dictum est ꝑ, inordinatio ira ſecundum duo attenditur: ſci- licet ſecundum indebitum appetibile, & ſecundum indebitum modum irascendi. Quantum igitur ad ap- petibile, quod iratus appetit, videtur eſſe ira mini- mum peccatorum. Appetit enim ira malum ꝑenz ali- cuius ſub ratione boni, quod est vindicta. Et ideo ex parte mali quod appetit, conuenit peccatum ira cum illis peccatis, quæ appetunt malum proximi: puta cum inuidia & odio. Sed odium appetit abſolute ma- lum alterius, in quantum huiusmodi. Inuidus autem appetit malum alterius ꝑpter appetitum propriæ gloriæ, sed iratus appetit malum alterius ſub ratione iuſtæ vindictæ. Ex quo patet: quod odium est grauius quàm inuidia, & inuidia quàm ira: quia ꝑius est ap- petere malũ ſub ratione mali, quàm ſub ratione boni. Et ꝑius est appetere malũ ſub ratione boni exterioris, quod est honor vel gloria, quàm ſub ratione rectitudi- nis iuſtitiæ. Sed ex parte boni, ſub cuius ratione iratus appetit malũ, conuenit ira cum peccato concupiſcen- tiæ, quod tendit in aliquod bonũ. Et quantum ad hoc etiam abſolute loquendo, peccatum ira videtur eſſe ſe minus quàm concupiſcentiæ: quanto melius est bo-

In regul. 3. 10. 1.

4. 2. et 3. huius 9.

bonum iustitiæ, quod appetit iratus, quam bonum delectabile vel vile, quod appetit concupiscens. Vnde Philosophus dicit in 7. Ethic. * quod incontinens concupiscentiæ est turpior quam incontinens ira. Sed quantum ad inordinationem, quæ est secundum modum irascendi, ira habet quandam excellentiam propter vehementiam, & velocitatem sui motus: secundum illud Prouerb. 27. Ira non habet misericordiam, nec erumpens furor: & impetum concitati spiritus ferre quis poterit? Vnde Gregorius dicit in 5. Moral. * Ira suæ stimulus accensuræ cor palpitat, corpus tremat, lingua se præpedit, facies ignescit, exasperantur oculi, & nequaquam recognoscuntur noui. Ore quidem clamorem format, sed sensus quid loquitur ignorat.

Loco cit. in arg. Ad primum ergo dicendum, quod Chrysostr. * loquitur de turpitudine quantum ad gestus exteriores, qui proueniunt ex impetu iræ.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procedit secundum inordinatum motum iræ, qui prouenit ex eius impetu, ut dictum est *.

Ad tertium dicendum, quod homicidium non minus prouenit ex odio, vel inuidia, quam ex ira. Ira tamen leuior est, in quantum attendit rationem iniustitiæ, ut dictum est *.

ARTIC. V.

Vtrum Philosophus conuenienter determinet species iracundia, dicens quod iracundorum quidam sunt acuti, quidam amari, & quidam difficiles?

770 **A**D quintum sic proceditur. Videtur, quod conuenienter determinentur species iracundia à Philosopho in quarto Ethicor. * ubi dicit quod iracundorum quidam sunt acuti, quidam amari, quidam difficiles siue graues. Quia secundum ipsum amari dicuntur, quorum ira difficile soluitur, & multo tempore manet. Sed hoc videtur pertinere ad circumstantiam temporis. Ergo videtur quod etiam